

Απόφαση 189 / 2018 (Δ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 189/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Δ' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ειρήνη Κιουρκτσόγλου - Πετρουλάκη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Δημητρούλα Υφαντή, Χαράλαμπο Καλαματιανό, Ειρήνη Καλού και Γεώργιο Χοϊμέ, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 17 Νοεμβρίου 2017, με την παρουσία και του Γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Των αναιρεσιδόντων: 1) Εταιρίας με την επωνυμία "...", που εδρεύει στην ...και εκπροσωπείται νόμιμα, 2) Η. Σ., κατοίκου ..., μετόχου της ως άνω εταιρίας με ποσοστό συμμετοχής 25,5%, 3) Π. Σ., κατοίκου ..., μετόχου της ως άνω εταιρίας με ποσοστό συμμετοχής 25,5%, 4) Ν. Γ., κατοίκου ..., μετόχου της ως άνω εταιρίας με ποσοστό συμμετοχής 15% και 5) Ι. Γ., κατοίκου ..., μετόχου της ως άνω εταιρίας με ποσοστό συμμετοχής 9,5%, οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Αντώνιο Βγόντζα, που δήλωσε στο ακροατήριο, ότι εκ παραδρομής γράφτηκε εσφαλμένα στο αναιρετήριο ως προσβαλλόμενη απόφαση η "287/2016", αντί της ορθής "187/2016".

Του αναιρεσιβλήτου: Π. Μ., κατοίκου ..., με την ιδιότητά του ως ειδικού εκπροσώπου της πρώτης των αναιρεσιδόντων εταιρίας, δυνάμει της 10/2013 απόφασης του Ειρηνοδικείου Καλαμάτας, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κωνσταντίνο Μπελογιάννη.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 29-10-2014 αίτηση των ήδη αναιρεσιδόντων, που κατατέθηκε στο Ειρηνοδικείο Καλαμάτας και συνεκδικάστηκε με την από 9-3-2015 κύρια παρέμβαση του ήδη αναιρεσιβλήτου. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 44/2015 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 187/2016 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητούν οι αναιρεσιδόντες με την από 27-9-2016 αίτησή τους και τον από 3-3-2017 πρόσθετο αυτής λόγο.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, με Εισηγητή τον Αρεοπαγίτη Γεώργιο Χοϊμέ, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω.

Ο πληρεξούσιος των αναιρεσιδόντων ζήτησε την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης, ο πληρεξούσιος του αναιρεσιβλήτου την απόρριψή της, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Εισάγονται προς συζήτηση η από 27-9-2016 και με αύξοντα αριθμό κατάθεσης 69/29-9-2016 αίτηση αναίρεσης και το από 3-3-2017 δικόγραφο πρόσθετου λόγου (αριθμ. κατάθεσης 36/6-3-2017) που

ασκήθηκε παραδεκτά κατά τις διατυπώσεις του άρθρου 569 ΚΠολΔ. Τα δικόγραφα αυτά πρέπει, λόγω της προφανούς συνάφειάς τους, να συνεκδικαστούν (άρθρ. 246, 573 παρ. 1 και 569 ΚΠολΔ) και να ερευνηθούν περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων τους (άρθρ. 577 ίδιου Κώδικα).

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 22β ("Άσκηση αξιώσεων της εταιρείας κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου", όπως ο τίτλος προστέθηκε με το άρθρο 31 ν. 3604/2007) του ν. 2190/ 1920 "Θεσμικός Νόμος περί ανωνύμων εταιρειών", που προστέθηκε με το άρθρο 9 του ν.δ. 4237/1962 και, ακολούθως, αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 του ν. 3604/2007: "1. Οι αξιώσεις της εταιρείας κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου που απορρέουν από τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων ασκούνται υποχρεωτικά, εάν το αποφασίσει η γενική συνέλευση με απόφαση που λαμβάνεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 29 και την παράγραφο 1 του άρθρου 31, ή το ζητήσουν από το διοικητικό συμβούλιο ή τους εκκαθαριστές μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό αυτό. Η αίτηση της μειοψηφίας λαμβάνεται υπ' όψιν μόνο εάν βεβαιωθεί ότι οι αιτούντες έγιναν μέτοχοι τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την αίτηση. Οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου δεν απαιτούνται στην περίπτωση που η ζημία οφείλεται σε δόλο των μελών του διοικητικού συμβουλίου. 2. Η αγωγή δέον να εγερθεί εντός έξι μηνών από της ημέρας της γενικής συνελεύσεως ή της υποβολής της αιτήσεως. 3. Προς διεξαγωγή της δίκης η γενική συνέλευσις δύναται να διορίση ειδικούς εκπροσώπους. Εάν η ενάσκησις της αξιώσεως ζητείται από την μειοψηφίαν ή εν περιπτώσει καθ' ην η υπό της προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενη προθεσμία ήθελε παρέλθει άπρακτος, δύναται ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών της περιφέρειας εις την οποίαν εδρεύει η εταιρεία, αιτήσει της μειοψηφίας, υποβαλλομένη εντός μηνός από της λήξεως της εν τη προηγουμένη παραγράφω προθεσμίας, κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολ. Δικονομίας, να διορίση ειδικούς εκπροσώπους της εταιρείας προς διεξαγωγήν του δικαστικού αγώνος. Η δαπάνη της δίκης για το διορισμό των ειδικών εκπροσώπων και για την επιδίωξη των αξιώσεων της εταιρείας βαρύνει την τελευταία (όπως το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 προστέθηκε με το άρθρο 31 ν. 3604/2007). 4...". Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι το διοικητικό συμβούλιο ανώνυμης εταιρείας είναι υποχρεωμένο να ασκήσει την εταιρική αγωγή, η οποία αποβλέπει, κατ' αρχήν, στην αποκατάσταση της ζημίας της εταιρείας, για αξιώσεις της κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου της από πράξεις ή παραλείψεις τους κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων (ΑΠ Ολομ. 5/2015), όταν μεν η ζημία της εταιρείας οφείλεται σε δόλο χωρίς τη συνδρομή άλλων προϋποθέσεων, ενώ σε κάθε περίπτωση αμέλειας, όταν αποφασίσει την άσκηση της αγωγής η γενική συνέλευση των μετόχων με απόλυτη πλειοψηφία (ΑΠ Ολομ. 5/2015) ή όταν ζητήσουν τούτο μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (ή το τυχόν μικρότερο ποσοστό που προβλέπει το καταστατικό), χωρίς, στην περίπτωση αυτή, να έχει το δικαίωμα να εξετάσει τη βασιμότητα της αγωγής ή αν υφίσταται πράγματι αξίωση της εταιρείας κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ή αν μια τέτοια ενέργεια ενδείκνυται για το συμφέρον της εταιρείας. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης ή η αίτηση της μειοψηφίας πρέπει να καθορίζει συγκεκριμένα την αξίωση για την οποία αποφαινεται ή ζητείται η έγερση της αγωγής, δηλαδή πρέπει να είναι επαρκώς ορισμένη ως προς τα πρόσωπα των εναγομένων, ως προς την ιστορική βάση της αγωγής, η οποία πρόκειται να εγερθεί και ως προς το αίτημά της, ορίζοντας και το ποσό που αξιώνεται με αυτή. Στη συνέχεια, ο νόμος προβλέπει, στην παράγραφο 3 του πιο πάνω άρθρου, τη δυνατότητα διορισμού ειδικών εκπροσώπων. Οι εκπρόσωποι αυτοί διορίζονται είτε από τη γενική συνέλευση (χωρίς δικαστική παρέμβαση), σε περίπτωση που η ίδια είχε ζητήσει την άσκηση της εταιρικής αγωγής, είτε από το Μονομελές Πρωτοδικείο (άρθρ. 740 παρ. 1 και 786 παρ. 1 ΚΠολΔ, όπως ισχύουν, από 1-1-2016, μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 1 άρθρο έκτο παρ. 2 ν. 4335/2015, ενώ προηγουμένως αρμόδιο ήταν

το Ειρηνοδικείο, κατ' άρθρ. 17 παρ. 1 και 20 ν. 4055/2012, 3 παρ. 4 ΕισΝΚΠολΔ, 9 παρ. 1 ν. 4138/2013, 8 παρ. 1 ν. 4198/ 2013 και 65 παρ. 4 ν. 4139/2013) της έδρας της εταιρείας, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρ. 739 επ. ΚΠολΔ), ύστερα από αίτηση της μειοψηφίας του 1/10 που ζήτησε τη δίωξη των υπαίτιων συμβούλων. Η παρέμβαση αυτή του δικαστηρίου στην αυτονομία του νομικού προσώπου έχει προσωρινό και εξαιρετικό χαρακτήρα. Οι ειδικοί εκπρόσωποι έχουν ως μοναδική αποστολή την ορθή διεξαγωγή της δίκης κατά των υπαίτιων μελών του διοικητικού συμβουλίου, ενώ, κατά τα λοιπά, η διοίκηση της εταιρείας εξακολουθεί να ασκείται από το διοικητικό συμβούλιο. Οι εκπρόσωποι αυτοί, συνεπώς, δεν υποκαθιστούν το διοικητικό συμβούλιο, αλλά έχουν την ειδική και αποκλειστική αρμοδιότητα μόνο για την άσκηση της εταιρικής αγωγής και τη διεξαγωγή της σχετικής δίκης, αποτελώντας όργανο της ανώνυμης εταιρείας στη συγκεκριμένη μόνο περίπτωση. Για την άσκηση των καθηκόντων τους αυτών, έχουν δικαίωμα ενημέρωσης για καθετί σχετικό με την εταιρική δραστηριότητα που αφορά τη διεξαγωγή της δίκης. Οι αυστηρές έως ασφυκτικές προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 22β παρ. 3 ν. 2190/1920 δικαιολογούνται από τη βαρύτητα που έχει ο διορισμός ειδικών εκπροσώπων, καθώς πρόκειται για την εισαγωγή ενός νέου οργάνου στη διοικητική οργάνωση της ανώνυμης εταιρείας που, παρά το περιορισμένο των αρμοδιοτήτων του, ασκεί οπωσδήποτε επιρροή στις ενδοεταιρικές σχέσεις και ειδικά στην περίπτωση που ο πλειοψηφών μέτοχος είναι συγχρόνως και μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή έχει εκλέξει ως μέλη αυτού πρόσωπα της απόλυτης εμπιστοσύνης και ελέγχου του. Με την ίδια διάταξη διασφαλίζεται, αφενός μεν, η διοικητική ηρεμία και συνέχεια στην εταιρεία, αφετέρου δε, η αντιμετώπιση του ενδεχόμενου κινδύνου σύγκρουσης συμφερόντων σε ό,τι αφορά τη διεξαγωγή της δίκης από τα ίδια πρόσωπα εναντίον των οποίων στρέφεται η εταιρική αγωγή. Περαιτέρω, με δεδομένο ότι οι ειδικοί εκπρόσωποι αποτελούν ένα περιορισμένου αντικειμένου όργανο της ανώνυμης εταιρείας που ορίζεται αποκλειστικά για τη διεξαγωγή του κατά το άρθρο 22β ν. 2190/1920 δικαστικού αγώνα και αντικαθιστούν ειδικά για τη διεξαγωγή της δίκης το διοικητικό συμβούλιο, κατά τα προεκτιθέμενα, ασκώντας, ως προς το περιορισμένο αυτό έργο τους, προσωρινή διοίκηση έως την περάτωση τούτου, η αντικατάστασή τους υπόκειται, κατ' αρχήν, στην ουσιαστικού δικαίου ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 786 παρ. 3 εδάφ. α' ΚΠολΔ, κατά την οποία, όπως ισχύει, από 1-1-2016, μετά την αντικατάστασή της (όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 65 παρ. 5 ν. 4139/2013) με το άρθρο 1 άρθρο έκτο παρ. 2 ν. 4335/2015, "το δικαστήριο μπορεί με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον να αντικαταστήσει την προσωρινή διοίκηση ή τους εκκαθαριστές για σπουδαίους λόγους...". Σπουδαίος λόγος που δικαιολογεί τη δικαστική παρέμβαση για την αντικατάσταση των ειδικών εκπροσώπων συντρέχει σε δύο κυρίως περιπτώσεις: α) είτε εφόσον δεν εκτελούν ή εκτελούν πλημμελώς τα καθήκοντά τους στο συγκεκριμένο έργο που δεσμευτικά τους έχει ανατεθεί, ήτοι η εμπρόθεσμη άσκηση της ηθελημένης από τη γενική συνέλευση ή αντίστοιχα από τη μειοψηφία του 1/10 εταιρικής αγωγής και η διεξαγωγή του δικαστικού αγώνα με την επιμέλεια που επιβάλλεται στις συναλλαγές, υπό τις συγκεκριμένες εκάστοτε συνθήκες, ανεξάρτητα από το αν αιτία της δυσλειτουργίας αυτής είναι ή έλλειψη της απαιτούμενης ικανότητας ή ο δόλος και β) είτε εφόσον δημιουργείται κίνδυνος για τα συμφέροντα της εταιρείας, όταν οι ειδικοί εκπρόσωποι είναι ευθέως φορείς συγκρουόμενων προς τα συμφέροντα της εταιρείας δικών τους συμφερόντων ή είναι δεκτικοί πίεσης και ελέγχου από φορείς συμφερόντων που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρείας. Ωστόσο, αν ληφθεί υπόψη και το ότι η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 786 παρ. 3 ΚΠολΔ είναι, από πλευράς περιεχομένου, ανάλογη με εκείνη του άρθρου 778 εδάφ. β' ΑΚ, κατά την οποία "σε περίπτωση διαφωνίας ο εκκαθαριστής διορίζεται ή αντικαθίσταται από το δικαστήριο με αίτηση ενός από τους εταίρους και η αντικατάσταση γίνεται μόνο για σπουδαίους λόγους", ως σπουδαίος λόγος μπορεί, επίσης, να θεωρηθεί και κάθε γεγονός, από το οποίο προκύπτει ότι η διατήρηση του ειδικού εκπροσώπου δεν εξασφαλίζει την ομαλή και απρόσκοπτη

διεξαγωγή του συγκεκριμένου έργου που έχει αναλάβει και δημιουργεί φόβους σοβαρών ζημιών στα συμφέροντα της εταιρείας και των μετόχων της ή από το οποίο προκύπτει ότι η εξακολούθηση της διαχειριστικής εξουσίας του αποβαίνει μη ανεκτή, κατά την καλή συναλλακτική πίστη και τα χρηστά ήθη, από την πλευρά της εταιρείας. Ο σπουδαίος λόγος μπορεί να αναφέρεται και στις σχέσεις του ειδικού εκπροσώπου με εκείνον που ζητεί την αντικατάστασή του. Στην τελευταία περίπτωση ανήκει και η μεταξύ του ειδικού εκπροσώπου και των μετόχων εχθρότητα, ακόμη και από λόγους άσχετους προς την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου που έχει ανατεθεί στον ειδικό εκπρόσωπο, καθώς και η δικαιολογημένη δυσπιστία μετόχων της εταιρείας ως προς το πρόσωπό του, η οποία μπορεί να ανάγεται είτε σε ενέργειές του από τις οποίες δημιουργήθηκε ένταση και εύλογη αμφιβολία για την ομαλή και καλή διενέργεια του εν λόγω έργου είτε σε πιθανολογούμενη μονομερή προστασία των συμφερόντων κάποιου ή κάποιων από τους μετόχους και, βέβαια, και η ύπαρξη διαφωνιών και διενέξεων μεταξύ των παραπάνω προσώπων, εξαιτίας των οποίων καθίσταται αδύνατη ή δυσχερής η πραγματοποίηση του έργου του ειδικού εκπροσώπου (πρβλ. ΑΠ 1274/2001, ΑΠ 1363/1998). Το συμπέρασμα αυτό απορρέει και από το νόημα της πιο πάνω ρύθμισης και η αντικατάσταση του ειδικού εκπροσώπου γίνεται αναγκαία προς επίτευξη του σκοπού της ρύθμισης αυτής. Οι σπουδαίοι λόγοι, για την αντικατάσταση του ειδικού εκπροσώπου που διορίστηκε δικαστικά, είναι αόριστη νομική έννοια, της οποίας το περιεχόμενο εξειδικεύεται ερμηνευτικά και όχι κατά τη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου. Γι' αυτό, υπόκειται στον ανααιρετικό έλεγχο του Αρείου Πάγου. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 560 αριθμ. 1 εδάφ. α' του ΚΠολΔ, κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, καθώς και των αποφάσεων των πρωτοδικείων που εκδίδονται σε εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, αναίρεση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών... Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή. Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται με βάση τα πραγματικά περιστατικά που ανέλεγκτα το δικαστήριο της ουσίας δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν και την υπαγωγή τους στο νόμο και ιδρύεται αυτός ο λόγος αναίρεσης αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν φανερή την παραβίαση. Με το λόγο αυτόν δεν επιτρέπεται να πλήττεται η προσβαλλόμενη απόφαση κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, υπό την επίκληση ότι αυτή παραβίασε κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που δεν ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο κατά το άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ (ΑΠ 849/2007). Τέλος, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 560 αριθμ. 6 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο τρίτο του ν. 4335/2015, ο οποίος άρχισε να ισχύει από 1-1-2016 (άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 2 και 4 αυτού), κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, καθώς και των αποφάσεων των πρωτοδικείων που εκδίδονται σε εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, επιτρέπεται αναίρεση και αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ο λόγος αυτός δεν προβλεπόταν μεταξύ των περιοριστικά αναφερόμενων στο παραπάνω άρθρο λόγων, όπως τούτο ίσχυε πριν αντικατασταθεί με το ν. 4335/2015. Από τη διάταξη αυτή, όμοια με εκείνη του άρθρου 559 αριθμ. 19 ΚΠολΔ, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παρ. 3 του Συντάγματος, προκύπτει ότι ο παρών λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάχιστο πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας) ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της (ανεπαρκής αιτιολογία) ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική

αιτιολογία). Για να είναι ορισμένος ο λόγος αυτός πρέπει να διαλαμβάνονται στο αναιρετήριο: α) οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης ή μνεία ότι αυτή δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, β) ο ισχυρισμός (αγωγικός, ένσταση) και τα περιστατικά που προτάθηκαν για τη θεμελίωσή του, ως προς τον οποίο η έλλειψη, η ανεπάρκεια ή η αντίφαση και η σύνδεσή του με το διατακτικό και γ) εξειδίκευση του σφάλματος του δικαστηρίου, δηλαδή, αν πρόκειται για παντελή έλλειψη αιτιολογίας, μνεία μόνο τούτου, αν πρόκειται για ανεπαρκή αιτιολογία, ποία επιπλέον περιστατικά έπρεπε να αναφέρονται ή ως προς τι υπάρχει έλλειψη νομικού χαρακτηρισμού και, αν πρόκειται για αντιφατικές αιτιολογίες, ποιές είναι αυτές, σε τι συνίσταται η αντίφαση και από πού προκύπτει. Δεν έχει, όμως, εφαρμογή η διάταξη αυτή, όταν οι ελλείψεις ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων και, ιδίως, στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που εξάγεται απ' αυτές, γιατί στην κρίση του αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανέλεγκτα κατά το άρθρο 561 παρ. 1 του ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές και πλήρες το πόρισμα και για το λόγο αυτόν γίνεται αδύνατος ο αναιρετικός έλεγχος. Δηλαδή, μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή γιατί δεν αποδείχθηκε. Τα επιχειρήματα του δικαστηρίου που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές, με βάση τις οποίες διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και, επομένως, δεν αποτελούν "αιτιολογία" της απόφασης, ώστε, στο πλαίσιο της υπόψη διάταξης του άρθρου 560 αριθμ. 6 (ή 559 αριθμ. 19) του ΚΠολΔ, αυτή να επιδέχεται μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια, ενώ δεν δημιουργείται ο ίδιος λόγος αναίρεσης ούτε εξαιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαιτέρως και διεξοδικά τα επιχειρήματα των διαδίκων που δεν συνιστούν αυτοτελείς ισχυρισμούς, οπότε ο σχετικός λόγος αναίρεσης είναι απαράδεκτος. Στην προκειμένη περίπτωση, το Μονομελές Πρωτοδικείο Καλαμάτας που δίκασε ως Εφετείο, με την πληττόμενη 187/2016 απόφασή του (και όχι 287 που, από προφανή παραδρομή, αναγράφεται στην υπό κρίση, από 27-9-2016, αίτηση αναίρεσης, η οποία παραδεκτά διορθώθηκε ως προς το σημείο τούτο), που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά κρίση του (άρθρ. 561 παρ. 1 ΚΠολΔ), τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: [Με τη με αριθμό κατάθεσης 1/1-3-2013 αίτησή της η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "...", όπως αυτή εκπροσωπείται νομίμως από τον εκκαλούντα -ήδη αναιρεσίβλητο- και στην οποία ανήκει το 12,50% του μετοχικού κεφαλαίου της πρώτης των εκκαλουμένων ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "...", ζήτησε από το Ειρηνοδικείο Καλαμάτας το διορισμό ειδικού εκπροσώπου, προκειμένου αυτός να ασκήσει την εταιρική αγωγή του άρθρου 22β για λογαριασμό της δεύτερης εκ των ανωτέρω εταιρείας κατά των μελών του διοικητικού της συμβουλίου. Το Δικαστήριο με την 10/2013 απόφαση του έκανε δεκτή την αίτηση και διόρισε τον εκκαλούντα ειδικό εκπρόσωπο της πρώτης των εκκαλουμένων, προκειμένου αυτός να ασκήσει εταιρική αγωγή κατά των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου και ειδικότερα κατά των 1) Π. Σ., 2) Η. Σ., 3) Ν. Γ., 4) Ν. Σ., 5) Ν. Μ. και 6) Π. Γ. και να εκπροσωπήσει την εταιρεία στη σχετική δίκη σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας. Εν συνεχεία, με την εν προκειμένω κρινόμενη... αίτησή της, η πρώτη των εφεσιβλήτων ξενοδοχειακή εταιρεία, καθώς και οι μέτοχοι αυτής Η. Σ., με ποσοστό συμμετοχής 25,5% επί του εταιρικού κεφαλαίου, Π. Σ., με ποσοστό συμμετοχής 25,5% επί του εταιρικού κεφαλαίου, Ν. Γ., με ποσοστό συμμετοχής 15% επί του εταιρικού κεφαλαίου και Ι. Γ., με ποσοστό συμμετοχής 9,5% επί του εταιρικού κεφαλαίου, δηλαδή μέτοχοι που κατέχουν συνολικά το 75,5% του εταιρικού κεφαλαίου, ζήτησαν την αντικατάσταση του εκκαλούντος από τη θέση του ειδικού εκπροσώπου για σπουδαίο λόγο, και ειδικότερα διότι αυτός ασκεί το σχετικό του καθήκον πλημμελώς και κατά κατάχρηση του δικαστικού διορισμού του, καθώς και την καταδίκη του στα δικαστικά τους έξοδα. Η αίτηση ασκήθηκε παραδεκτά... και νόμιμα... και οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί του εκκαλούντος με τον πρώτο λόγο της έφεσής του περί απαραδέκτου της, διότι στην αίτηση δεν εκτίθεται ότι προ της υποβολής της οι εφεσίβλητοι τήρησαν την εκ του άρθρου

22β ν. 2190/1920 προβλεπόμενη διαδικασία, είναι αβάσιμοι. Ειδικότερα, η κρινόμενη αίτηση ασκήθηκε από την πρώτη των εφεσιβλήτων εταιρεία, όπως αυτή νομίμως εκπροσωπείται για τις λοιπές υποθέσεις της, καθώς και από μετόχους της τελευταίας, το συνολικό ποσοστό των μετοχών των οποίων υπερβαίνει το 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Η αίτηση ασκήθηκε παραδεκτά από τους εφεσιβλήτους, άπαντες οι οποίοι έχουν προς τούτο πρόδηλο έννομο συμφέρον. Επιπλέον, όσον αφορά τους δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο, το συνολικό ποσοστό συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο υπερβαίνει το 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου, και μάλιστα αποτελούν μετοχική πλειοψηφία της πρώτης των εκκαλουμένων, ενώ δεν απαιτείται για το παραδεκτό της αίτησής τους η τήρηση των διατυπώσεων του άρθρου 22β ν. 2190/1920, διότι στην περίπτωση που η αίτηση αντικατάστασης αφορά ειδικό εκπρόσωπο που διορίστηκε με δικαστική απόφαση, αυτός μπορεί να αντικατασταθεί μόνο από το δικαστήριο και όχι από τα όργανα της εταιρείας, επομένως η προς αυτά απεύθυνση καθίσταται άνευ αντικειμένου, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν... Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος έφεσης δεν τυγχάνει βάσιμος. Ταυτόχρονα, ο εκκαλών με την από 9-3-2015 κύρια παρέμβασή του ζήτησε την απόρριψη της ως άνω αίτησης και την καταδίκη των αιτούντων στα δικαστικά του έξοδα. Η παρέμβαση ασκήθηκε παραδεκτά με ιδιαίτερο δικόγραφο... και νόμιμα, στηριζόμενη στις ίδιες διατάξεις με αυτές της αίτησης, και είναι απορριπτέος ο ισχυρισμός των εφεσιβλήτων, τον οποίο επαναφέρουν με τις προτάσεις τους ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, περί απαραδέκτου της, καθώς δεν επιδόθηκε προς όλους τους καθ' ων η κύρια παρέμβαση αρχικούς διαδίκους, διότι στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας η κύρια παρέμβαση ασκείται, σε αντίθεση με αυτή της αμφισβητούμενης, μόνο με την κατάθεσή της. Σημειώνεται ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος και αν εκληφθεί ότι με αυτόν προβάλλεται το अपαραδέκτο της συζήτησης απλώς της παρέμβασης, αφού οι εφεσίβλητοι - καθ' ων η κύρια παρέμβαση, που παρέστησαν στη συζήτηση, προέβαλαν τους ισχυρισμούς τους κατά της παρέμβασης και δεν επικαλούνται ότι από την έλλειψη της επίδοσης προκλήθηκε βλάβη σε αυτούς, η πρόκληση της οποίας, άλλωστε δεν πιθανολογείται από το Δικαστήριο... Μετά από συνεκδίκηση των ανωτέρω ενδίκων βοηθημάτων κατά τη δικάσιμο της 11ης-3-2015, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο δέχθηκε εν μέρει την αίτηση των εφεσιβλήτων και διέταξε την αντικατάσταση του κυρίως παρεμβαίνοντος και ήδη εκκαλούντος, για τον αναφερόμενο σε αυτή σπουδαίο λόγο, με τον εκ του τηρουμένου καταλόγου των πραγματοποιημένων οικονομολόγο Ε. -Ν., ενώ για τους αυτούς ουσιαστικούς λόγους απέρριψε την κύρια παρέμβαση. Από κανένα, ωστόσο, σημείο της εκκαλουμένης απόφασης δεν προκύπτει ότι το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο εξέλαβε ως εκ του νόμου υποχρεωτική την ιδιότητα του λογιστή ή του πραγματογνώμονος, όπως ισχυρίζεται ο εκκαλών με τον δεύτερο λόγο της έφεσής του, αλλά διόρισε το πρόσωπο το οποίο κατά την κρίση του διέθετε το αναγκαίο γνωστικό υπόβαθρο προκειμένου να διεξάγει επιτυχώς το δικαστικό αγώνα που του ανατέθηκε. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, εξετάζοντας την ύπαρξη σπουδαίου λόγου, έκρινε ότι αυτός συντρέχει διότι ο εκκαλών Π. Μ. προέβη σε πράξεις καθ' υπέρβαση της παρασχεθείσας προς αυτόν εξουσιοδότησης. Ειδικότερα, ο κυρίως παρεμβαίνων: Άσκησε υπό την ιδιότητα του ειδικού εκπροσώπου της πρώτης εφεσίβλητης ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας την από 30-5-2013 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά των μελών του διοικητικού της συμβουλίου, ζητώντας τη συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, μέχρι του ποσού των 2.000.000 ευρώ, καθώς και τη δικαστική μεσεγγύηση των μετοχών των δεύτερου, τρίτου και τέταρτου των εφεσιβλήτων, οι οποίοι, πέραν της μετοχικής τους ιδιότητας, έχουν και την ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αιτούμενη με την εταιρική αγωγή κατ' αυτών απαίτηση συνολικού ποσού 4.036.432,21 ευρώ. Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε η 60/21-2-2014 απόφαση του ανωτέρω Δικαστηρίου, η οποία έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση, διατάσσοντας τη συντηρητική κατάσχεση του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μελών του διοικητικού

συμβουλίου, μέχρι του ποσού των 2.000.000 ευρώ για τον κάθε ένα εξ αυτών. Εν συνεχεία, επικαλούμενος την ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ του υπάρχοντος διοικητικού συμβουλίου και της εταιρείας, εξαιτίας των οποίων δυσχεραινόταν η εκδίκαση της εταιρικής αγωγής, άσκησε, ομοίως υπό την ιδιότητα του ειδικού εκπροσώπου, την από 29-7-2014 αίτηση ενώπιον του Ειρηνοδικείου Καλαμάτας, ζητώντας να διοριστεί προσωρινή διοίκηση της πρώτης των εφεσιβλήτων έως την τελεσιδικία της ασκηθείσας εταιρικής αγωγής, προκειμένου αυτή να διαχειρισθεί τις τρέχουσες εταιρικές υποθέσεις και να παράσχει προς τον ειδικό εκπρόσωπο τη συνδρομή της, τα απαραίτητα δικαστικά έξοδα, καθώς και το αναλογούν δικαστικό ένσημο για την εκδίκαση της εταιρικής αγωγής- Το Δικαστήριο, δικάζοντας κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, εξέδωσε την 35/2014 απόφασή του με την οποία απέρριψε την αίτηση ως απαράδεκτη με την αιτιολογία ότι ο εκκαλών δεν είχε την απαιτούμενη εξουσία εκπροσώπησης της εταιρείας στην δίκη αυτή, καθόσον η 10/2013 απόφαση του Ειρηνοδικείου Καλαμάτας του παρείχε την εξουσία εκπροσώπησης μόνο για την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος της εταιρικής αγωγής. Κατόπιν, μετά τη συζήτηση της κρινόμενης αίτησης και κύριας παρέμβασης ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, ασκήθηκε από τον εκκαλούντα, υπό την ίδια ιδιότητά του, και η από 17-3-2015 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων με την οποία ζητήθηκε από την πρώτη των εφεσιβλήτων η προκαταβολή του δικαστικού ενσήμου της εταιρικής αγωγής ποσού 44.361 ευρώ, καθώς και η καταβολή της αμοιβής του πληρεξουσίου δικηγόρου πλέον εξόδων, συνολικά ποσού 2.495 ευρώ. Η αίτηση απορρίφθηκε με την 203/2015 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας, αφενός ως μη νόμιμη, διότι η αποδοχή του αιτήματός της θα οδηγούσε στην πλήρη ικανοποίηση του επιδίκου δικαιώματος και αφετέρου ως απαράδεκτη ως προώρως ασκηθείσα, με την αιτιολογία ότι η υποχρέωση καταβολής δικαστικού ενσήμου δεν γεννάται προ της συζήτησης της αγωγής. Θα πρέπει, ωστόσο, για την εξέταση του ζητήματος σπουδαίου λόγου αντικατάστασης, να ληφθούν υπ' όψιν ιδιαίτέρως τα εξής:

α) Ο αναφερόμενος στο άρθρο 786 παρ. 3 ΚΠολΔ σπουδαίος λόγος για την αντικατάσταση του ειδικού εκπροσώπου αναφέρεται κατ' εξοχήν στην άσκηση της ίδιας της εταιρικής αγωγής.

Εν προκειμένω, η αξίωση της εταιρείας κατά του διοικητικού της συμβουλίου ασκήθηκε από τον εκκαλούντα με την από 30-5-2013 και με αριθμό κατάθεσης 52/30-5-2013 αγωγή, η οποία κατατέθηκε αμέσως, μια δηλαδή ημέρα μετά την έκδοση της 10/29-5-2013

απόφασης που όριζε τον Π. Μ. ως ειδικό εκπρόσωπο, ενώ οι εφεσίβλητοι δεν επικαλούνται πλημμέλειες του εκκαλούντος στην άσκηση της ίδιας της εταιρικής αγωγής. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από την 1647/25-7-2016 βεβαίωση του Πρωτοδικείου Καλαμάτας, η αγωγή προσδιορίστηκε αρχικά για τη δικάσιμο της 21ης-11-2013, όταν και αναβλήθηκε με αίτηση των εναγομένων για την 15η-5-2014, οπότε και ματαιώθηκε λόγω της διενέργειας των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών. Κατόπιν προσδιορίστηκε νέα δικάσιμος η 20η-11-2014, όταν και η συζήτηση αναβλήθηκε λόγω αποχής των πληρεξουσίων δικηγόρων για την 2α-4-2015. Κατά τη δικάσιμο αυτή η υπόθεση αναβλήθηκε με αίτηση των εναγομένων για συνεκδίκαση με συναφείς αγωγές τους για τις 17-9-2015, όταν και η συζήτηση ματαιώθηκε, για δεύτερη φορά, λόγω της διενέργειας των βουλευτικών εκλογών.

Συνεπώς, το γεγονός ότι η αγωγή δεν έχει έως σήμερα εκδικαστεί οφείλεται σε αναβολές που λήφθηκαν για λόγους που αφορούν τη συνεκδίκασή της με τα λοιπά ένδικα βοηθήματα που έχουν ασκηθεί από τους εναγομένους και την αποχή των πληρεξουσίων δικηγόρων, καθώς και στη ματαίωσή της λόγω εκλογών, συνεπώς δεν υφίσταται σχετικά καμία πλημμέλεια του εκκαλούντος. β) Ο εκκαλών υπέβαλε στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Καλαμάτας την από 2-3-2011 αναφορά του, καθώς και την από 1-6-2011 συμπληρωματική αυτής, κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου της πρώτης των εφεσιβλήτων. Κατόπιν τούτου, ασκήθηκε από την Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Καλαμάτας ποινική δίωξη με ABM ... η

οποία εκκρεμεί στην κυρία ανάκριση από την 22α-10-2015, για τα αδικήματα: 1) της απάτης κατά συναυτουργία τελεσθείσας κατ' επάγγελμα, εκ της οποίας το παράνομο περιουσιακό όφελος και η αντίστοιχη ζημία υπερβαίνουν το ποσό των 120.000 ευρώ, 2) της ψευδούς βεβαίωσης κατά συναυτουργία με σκοπό παράνομης βλάβης τρίτου, η οποία υπερβαίνει το ποσό των 120.000 ευρώ, 3) της άμεσης συνέργειας στην υπό στοιχείο 1 πράξη και 4) της ηθικής αυτουργίας από κοινού στην υπό στοιχείο 2 πράξη, όπως προκύπτει από το 2625/25-7-2016 έγγραφο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Καλαμάτας. γ) Επιπλέον, η 60/2014 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας, η οποία έκανε εν μέρα δεκτή την αίτηση συντηρητικής κατάσχεσης του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας των καθ' ων, είναι απόφαση που παράγει τις έννομες συνέπειές της και δεν έχει έως τώρα ανακληθεί, παρ' ότι έχει ασκηθεί από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, μεταξύ των οποίων και οι δεύτερος, τρίτος και τέταρτος των αιτούντων, η από 3-11-2014 αίτηση ανάκλησης αυτής ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας, η οποία, όμως, δεν έχει ακόμη εκδικαστεί. δ) Ταυτόχρονα, κατά της 35/2014 απόφασης του Ειρηνοδικείου Καλαμάτας που απέρριψε την αίτηση της πρώτης των εφεσιβλήτων εταιρείας, όπως αυτή εκπροσωπήθηκε από τον εκκαλούντα υπό την ιδιότητά του ως ειδικού εκπροσώπου του άρθρου 22β ν. 2190/1920 για διορισμό προσωρινής διοίκησης, έχει ασκηθεί από τον εκκαλούντα η από 17-12-2014 έφεση, η οποία δεν έχει ακόμη εκδικαστεί και, επομένως, υφίσταται ως προς αυτήν ακόμη εκκρεμοδικία. ε) Πέραν, όμως, του ζητήματος του παραδεκτού των ανωτέρω ενδίκων βοηθημάτων και της κρατούσας σχετικά στη θεωρία και νομολογία άποψης ότι ο ειδικός εκπρόσωπος για την άσκησης της εταιρικής αγωγής μπορεί να ασκήσει παραδεκτά μόνο το συγκεκριμένο ένδικο βοήθημα, οι ανωτέρω αιτήσεις του εκκαλούντος ασκήθηκαν, όπως τουλάχιστον το παρόν Δικαστήριο μπορεί να διαγνώσει, κατ' αρχήν προς το σκοπό της ευδοκίμησης της εταιρικής αγωγής. στ) Ο ισχυρισμός των εφεσιβλήτων ότι η εταιρική αγωγή είναι αβάσιμη, διότι ασκείται σε συμπαιγνία με τον πρώην μέτοχο της εταιρείας Ι. Μ., εκ του οποίου η εταιρεία συμφερόντων του εκκαλούντος "... απέκτησε το ποσοστό συμμετοχής της στο εταιρικό κεφάλαιο της πρώτης των εφεσιβλήτων, και διότι τόσο η εταιρική αγωγή όσο και τα προαναφερθέντα ένδικα βοηθήματα ασκήθηκαν με απώτερο σκοπό εκ μέρους του εκκαλούντος να αποκτήσει τον έλεγχο της εταιρείας διά του πλειστηριασμού των μετοχών των λοιπών μετόχων, αποτελεί ζήτημα που δεν μπορεί να κριθεί στην παρούσα δίκη, διότι τόσο στην περίπτωση της αίτησης διορισμού ειδικού εκπροσώπου για την άσκηση της εταιρικής αγωγής, όσο και σε αυτή της αίτησης αντικατάστασής του,, το δικάζον δικαστήριο δεν δύναται να εξετάσει τη βασιμότητα της εταιρικής αγωγής... ζ) Σημειώνεται ότι η συχνά απαντώμενη στη νομολογία και επικαλούμενη και από τους εφεσιβλήτους έννοια του σπουδαίου λόγου που σχετίζεται με την εχθρότητα μεταξύ του διορισθέντος και κάποιου εταίρου, την ύπαρξη διαφωνιών και διενέξεων μεταξύ των διορισθέντων και των εταίρων εξαιτίας των οποίων καθίσταται αδύνατη ή πολύ δυσχερής η πραγματοποίηση του έργου των πρώτων, καθώς και την δικαιολογημένη δυσπιστία ενός από τους εταίρους προς το πρόσωπο του διορισθέντος, αναγόμενη στη μονομερή προστασία των συμφερόντων του ενός ή μερικών των εταίρων, σε σχέση προφανώς με τα συμφέροντα απάντων αυτών... προσιδιάζει περισσότερο στην περίπτωση της αντικατάστασης των εκκαθαριστών... Ειδικότερα, τα καθήκοντα και η επαφή των εκκαθαριστών με τους εταίρους είναι κατά κανόνα διαρκή μέχρι το πέρας της εκκαθάρισης, και, επιπλέον, οι εκκαθαριστές εισπράττουν, διανέμουν, καταβάλλουν σε τρίτους και εν γένει διαχειρίζονται για τους σκοπούς της εκκαθάρισης ολόκληρη την εταιρική περιουσία, γεγονός που δεν συντρέχει και για τους ειδικούς εκπροσώπους, οι οποίοι δεν έχουν διαρκή διαχειριστική δράση, αλλά αποτελούν όργανο της τελευταίας με μοναδικό αντικείμενο αρμοδιότητας τη δικαστική άσκηση των εταιρικών αξιώσεων προς ικανοποίηση της ίδιας της εταιρείας.

Συνεπώς, η μοναδική τους αυτή ιδιότητα, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι σχέσεις των ειδικών εκπροσώπων με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που, σε μεγάλο βαθμό, ταυτίζονται εν προκειμένω με τα πρόσωπα των εκκαλουμένων, είναι συνήθως εξ ορισμού τεταμένες λόγω της ύπαρξης της δικαστικής διένεξης, δεν καθιστά τις τυχόν μεταξύ τους εντάσεις πρώτιστο κριτήριο για την ύπαρξη σπουδαίου λόγου αντικατάστασης του ειδικού εκπροσώπου. η) Θα πρέπει, τέλος, για την ουσιαστική κρίση επί του επιδικού ζητήματος, να ληφθεί ιδιαιτέρως υπ' όψιν ότι οι δεύτερος, τρίτος και τέταρτος των αιτούντων την αντικατάσταση του εκκαλούντος εφεσιβλήτων, έχουν εναχθεί ως μέλη τού φερόμενου ως ευθυνόμενου διοικητικού συμβουλίου διά της εταιρικής αγωγής, καθώς και ότι έχει διαταχθεί με την 60/2014 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας η συντηρητική κατάσχεση του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, προς διασφάλιση της με την εταιρική αγωγή ασκούμενης αξίωσης ποσού 4.036.432,21 ευρώ, άσκησαν δε την επίδικη αίτηση μετά την κατ' αυτών άσκηση της εταιρικής αγωγής και αμέσως μετά τη δημοσίευση της 60/2014 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας, που διέταξε την συντηρητική κατάσχεση της περιουσίας τους. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, κρίνεται ότι ο εκκαλών αποτελεί πρόσωπο κατάλληλο προκειμένου να υποστηρίξει ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας την ήδη ασκηθείσα εταιρική αγωγή, αφού έχει γνώση των εταιρικών υποθέσεων, το απαραίτητο ενδιαφέρον, είναι πρόσωπο μη εξαρτώμενο ή προσκείμενο στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της πρώτης των εφεσιβλήτων και, επιπλέον, έχει ήδη ασκήσει τη σχετική αγωγή..]. Με βάση τις παραδοχές αυτές, το παραπάνω δικαστήριο με την προσβαλλόμενη απόφασή του δέχθηκε, ως ουσιαστικά βάσιμη, την από 23-12-2015 έφεση του ήδη αναιρεσιβλήτου κατά της πρωτόδικης 44/2015 απόφασης του Ειρηνοδικείου Καλαμάτας που είχε κρίνει διαφορετικά, εξαφάνισε την εκκαλούμενη απόφαση και, αφού κράτησε και εκδίκασε, κατ' ουσίαν, την υπόθεση, δέχθηκε την από 9-3-2015 κύρια παρέμβαση του αναιρεσιβλήτου και απέρριψε την από 29-10-2014 αίτηση των αναιρεσειόντων, με την οποία αυτοί ζήτησαν να αντικατασταθεί ο αντίδικός τους-αναιρεσιβλήτος που είχε διοριστεί με την 10/2013 απόφαση του (τότε αρμόδιου) Ειρηνοδικείου Καλαμάτας ειδικός εκπρόσωπος της πρώτης αναιρεσειούσας για την άσκηση εταιρικής αγωγής, κατ' άρθρ. 22β ν. 2190/1920, κατά των μελών του διοικητικού της συμβουλίου. Κρίνοντας, όμως, έτσι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, δηλαδή με το να δεχθεί, κατ' εκτίμηση όσων διαλαμβάνονται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, ότι η άσκηση από τον αναιρεσιβλήτο, ως ειδικό εκπρόσωπο της πρώτης αναιρεσειούσας ανώνυμης εταιρείας, τόσο της από 30-5-2013 αίτησης ασφαλιστικών μέτρων για τη συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου της μέχρι του ποσού των 2.000.000 ευρώ για τον καθέναν απ' αυτούς και τη δικαστική μεσεγγύηση των μετοχών των δεύτερου έως και τέταρτου των αναιρεσειόντων (μετόχων και μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας), όσο και της από 29-7-2014 αίτησης, κατά το μέρος που ζητήθηκε ο διορισμός προσωρινής διοίκησης της εν λόγω ανώνυμης εταιρείας, δεν αποτελεί σπουδαίο λόγο που να δικαιολογεί την αντικατάστασή του ως ειδικού εκπροσώπου, παραβίασε, ευθέως, αλλά και εκ πλαγίου, τις διατάξεις ουσιαστικού δικαίου που παρατέθηκαν στη μείζονα σκέψη, ενώ, παράλληλα, διέλαβε στην απόφασή του ανεπαρκείς και ασαφείς αιτιολογίες που καθιστούν ανέφικτο τον ανααιρετικό έλεγχο για την ορθή ή όχι εφαρμογή τους, στερώντας την από νόμιμη βάση. Ειδικότερα, ο αναιρεσιβλήτος, ως ειδικός εκπρόσωπος της πρώτης αναιρεσειούσας ανώνυμης εταιρείας, είχε εξουσία, σύμφωνα και με τις παραδοχές της πληττόμενης απόφασης, μόνο στην άσκηση της εταιρικής αγωγής, για λογαριασμό της εταιρείας, κατά των μελών του διοικητικού της συμβουλίου που φέρονται ότι τη ζημίωσαν, την οποία και πράγματι άσκησε επαρκώς. Κατά συνέπεια, οι δύο πιο πάνω αιτήσεις ασκήθηκαν από τον αναιρεσιβλήτο καθ' υπέρβαση της εξουσίας που του είχε παρασχεθεί για την άσκηση της συγκεκριμένης αγωγής, όπως, άλλωστε, δέχεται, εμμέσως πλην σαφώς, και η προσβαλλόμενη

απόφαση, και από τις ενέργειές του αυτές δικαιολογείται να δημιουργηθούν στους αναιρεσιδόντες και, ειδικά, σε εκείνους κατά των οποίων απευθύνθηκαν οι εν λόγω αιτήσεις, δυσπιστία, ένταση και εύλογη αμφιβολία για την ομαλή και καλή διενέργεια του συγκεκριμένου έργου του αναιρεσιβλήτου, που συνεπάγεται την ύπαρξη σπουδαίου λόγου για την αντικατάστασή του, χωρίς να ενδιαφέρει νομικά α) αν η 60/2014 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας (για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων) εξακολουθεί να παράγει τις έννομες συνέπειές της, αφού δεν έχει ακόμη ανακληθεί, β) αν η 35/2014 απόφαση του Ειρηνοδικείου Καλαμάτας (απορριπτική για το διορισμό προσωρινής διοίκησης) δεν έχει τελεσιδικήσει και γ) αν οι επίμαχες δύο αιτήσεις ασκήθηκαν, όπως, κατά λέξη αναγράφεται στην απόφαση, "κατ' αρχήν προς το σκοπό της ευδοκίμησης της εταιρικής αγωγής". Σε κάθε, μάλιστα, περίπτωση, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο με την απόφασή του δεν αποσαφηνίζει γιατί ήταν αναγκαίο να ασκηθούν οι αιτήσεις αυτές, καθόσον α) ναι μεν τα ασφαλιστικά μέτρα, κατά το άρθρ. 695 ΚΠολΔ, ως μορφή προσωρινής δικαστικής προστασίας που αποσκοπούν στην διασφάλιση των εριζόμενων δικαιωμάτων των διαδίκων μέχρι την οριστική κρίση της διαφοράς τους ή τη ρύθμιση μέχρι τότε μιας κατάστασης προς αποτροπή επικείμενου κινδύνου ή λόγω συνδρομής επείγουσας περίπτωσης (άρθρ. 682 ΚΠολΔ), έχουν παρεπόμενο χαρακτήρα και συνδέονται τελολογικά με την κύρια διαγνωστική δίκη και κατ' επέκταση με το ασφαλιστέο ουσιαστικό δικαίωμα, ωστόσο, η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων αποτελεί γνήσια εκδήλωση της δικαιοδοτικής λειτουργίας του δικαστηρίου, αφού η κρίση της είναι αυθεντική και, ως εκ τούτου, δεσμευτική για το αντικείμενο της δίκης, δηλαδή ως προς την ύπαρξη ή την ανυπαρξία δικαιώματος προσωρινής δικαστικής προστασίας και αναλόγως ως προς τα ληπτέα ασφαλιστικά μέτρα, με τα οποία διαπλάσσονται προσωρινά οι ουσιαστικές σχέσεις των διαδίκων (ΑΠ 75/2014), άρα, η διαδικασία αυτή παροχής προσωρινής προστασίας είναι σημαντικά αυτονομημένη και β) καθεμία από τις διατάξεις των άρθρων 69 περ. β ΑΚ και 22β ν. 2190/1920 ρυθμίζει διαφορετικά θέματα που έχουν, πάντως, ως κοινή βάση την σύγκρουση των συμφερόντων του νομικού προσώπου της εταιρείας και των μελών της διοίκησής της και, συγκεκριμένα, η μεν πρώτη είναι γενικότερη, αφού τα συμφέροντα των προσώπων της διοίκησης είναι δυνατόν να είναι αντίθετα προς εκείνα του νομικού προσώπου χωρίς όμως και να αφορούν αξιώσεις της εταιρείας προσωπικά κατά των μελών του διοικητικού της συμβουλίου από τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων, η δε δεύτερη είναι ειδικότερη, καθόσον αφορά μόνο την άσκηση των προαναφερόμενων αξιώσεων της εταιρείας κατά των μελών της διοίκησής της (ΑΠ 1313/1997). Με βάση αυτά, αν ληφθεί υπόψη, σύμφωνα και με όσα αναπτύχθηκαν στη μείζονα σκέψη, ότι ο προβλεπόμενος στο άρθρο 786 παρ. 3 ΚΠολΔ σπουδαίος λόγος για την αντικατάσταση του ειδικού εκπροσώπου δεν είναι απαραίτητο να αναφέρεται μόνο στην πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του ως προς την άσκηση μόνο της ίδιας της εταιρικής αγωγής, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο υπέπεσε στις αναιρετικές πλημμέλειες του άρθρου 560 αριθμ. 1 εδάφ. α' και 6 ΚΠολΔ, διότι δεν έχει προβεί σε ορθή εξειδίκευση της αόριστης νομικής έννοιας "σπουδαίος λόγος" με σωστή εφαρμογή αυτής και ορθή υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών που προέκυψαν, ενώ διέλαβε στην απόφασή του ανεπαρκείς και ασαφείς αιτιολογίες ως προς τη συνδρομή ή όχι στην ερευνώμενη περίπτωση των νόμιμων όρων και προϋποθέσεων που επιβάλλει ή αποκλείει την εφαρμογή της ουσιαστικού δικαίου διάταξης του άρθρου 786 παρ. 3 ΚΠολΔ για την αντικατάσταση ή όχι του αναιρεσιβλήτου ως ειδικού εκπροσώπου της πρώτης αναιρεσιδούσας.

Συνεπώς, ο σχετικός πρώτος λόγος αναίρεσης, κατά τα δύο πρώτα σκέλη του και ο συναφής πρόσθετος λόγος αυτής, με τους οποίους οι αναιρεσιδόντες υποστηρίζουν τα ίδια, είναι βάσιμοι, ενώ παρέλκει η έρευνα των λοιπών, πρώτου (κατά τα υπόλοιπα σκέλη του), δεύτερου και τρίτου, από το άρθρο 560 αριθμ. 1 εδάφ. α', 5 και 6 ΚΠολΔ, λόγων αναίρεσης που αφορούν το ίδιο κεφάλαιο της πληττόμενης απόφασης, καθόσον η αναιρετική εμβέλεια του πιο πάνω λόγου (που έγινε δεκτός) στο σύνολο του

κεφαλαίου τούτου της προσβαλλόμενης με την αναίρεση απόφασης καθιστά αλυσιτελή την εξέταση των λόγων αυτών, η παραδοχή των οποίων οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα. Μετά από αυτά, αφού η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης γίνει δεκτή, κατά παραδοχή ως βάσιμων των πρώτου, ως προς τα δύο πρώτα σκέλη του και πρόσθετου λόγων της, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέρος που προεκτέθηκε και να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση, κατά το αναιρούμενο κεφάλαιό της, στο ίδιο δικαστήριο, αφού είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλο δικαστή, εκτός από εκείνον που δίκασε προηγουμένως (άρθρ. 580 παρ. 3 ΚΠολΔ), ενώ πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή του παραβόλου, που έχουν καταθέσει οι αναιρεσείοντες, σ' αυτούς (άρθρο 495 παρ. 3 εδάφ. ε' του ΚΠολΔ, όπως ισχύει και εφαρμόζεται στην παρούσα υπόθεση μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 άρθρο τρίτο του ν. 4335/2015 που ισχύει, κατ' άρθρ. 1 άρθρο ένατο παρ. 2 και 4 αυτού, για τα ένδικα μέσα που κατατίθενται από 1-1-2016). Τέλος, ο αναιρεσίβλητος που νικήθηκε στη δίκη πρέπει να καταδικαστεί στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων των αναιρεσειόντων, που κατέθεσαν προτάσεις, κατά το νόμιμο και βάσιμο αίτημά τους (άρθρα 176, 183, 189 παρ. 1, 191 παρ. 2, 741 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συνεκδικάζει την από 27-9-2016 αίτηση αναίρεσης και τον από 3-3-2017 πρόσθετο λόγο αυτής.

Αναιρεί την 187/2016 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας που δίκασε ως Εφετείο ως προς το κεφάλαιο που αναφέρεται στο σκεπτικό της παρούσας.

Παραπέμπει την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο Μονομελές Πρωτοδικείο Καλαμάτας, το οποίο θα συγκροτηθεί από άλλο δικαστή, πλην αυτού που εξέδωσε την παραπάνω απόφαση.

Διατάζει την επιστροφή στους αναιρεσείοντες του παραβόλου που έχουν καταθέσει. Και

Καταδικάζει τον αναιρεσίβλητο στη δικαστική δαπάνη των αναιρεσειόντων, την οποία ορίζει στο ποσό των τριών χιλιάδων πεντακοσίων (3.500) ευρώ. ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 12 Ιανουαρίου 2018.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 26 Ιανουαρίου 2018.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ